

maa tillade mig i høj Grad at fremhæve. Hertil kommer, at i Ly af Beskyttelsestolden er der fremblomstret en betydelig Industri, navnlig siden vor Ørønde er bleven yderligere indskrænket, idet de Fabrikker, der tidligere vare i Holsten og tildels i begge Hertugdømmerne, nu ere førte hertil. Men, mine Herrer, jeg har i forrige Samling, som ogsaa nu, gjort en væsentlig Forskiel paa Fabrikindustri og Haandværksindustri. Hvad Fabrikindustrien angaar, vil jeg være med til ikke alene at foreslaa en Afstagen i Beskyttelsen, men jeg vil ogsaa være med til for en Del at lade denne Afstagen ske saaledes, at den kan indtræde strax. Jeg indrømmer, at flere af vore Fabrikker, og maaske alle, ere for meget beskyttede, og jeg vilde, som sagt, kunne gaa ind paa endog strax at borttage Noget af Beskyttelsen; men jeg vil aldrig kunne gaa ind paa en Afstagen af Beskyttelsen for Haandværkerne, naar man vilde lade denne Afstagen indtræde strax. Det er Noget, som jeg paa ingen Maade vil kunne gaa ind paa, og det af den Grund, at Haandværkerne i Almindelighed ikke have den Kraft til at modstaa Udlandets Konkurrence, som Tilfældet er med Fabrikkerne. Jeg tror, at, naar man vil give fri Indførsel for Gjenstande, forarbejdede af Haandværkere, vilde der maaske, navnlig i vor Tid, dannes sig Selskaber, der i væsentlig Grad vilde begunstige en saadan Indførsel, og Følgen heraf for en stor Mængde Mennesker, der lede af Haandværksindustri, kunde blive meget sørgelig. Jeg vil derfor, som sagt, ikke kunne gaa ind herpaa. Den ærede Finansminister udtalte sig i det sidste Møde om Forholdet mellem direkte og indirekte Skatter her og i forskjellige andre Lande. Det er muligt, at jeg ikke nysgigt har opfattet, hvad han sagde, og jeg har ikke siden haft Leilighed til at læse hans Foredrag, men, forsaavidt jeg har opfattet ham rigtigt, tror jeg, at den ærede Minister har udtalt at tage Noget med, som bør medtages, naar man vil bedømme Forholdene. Hvad England angaar, har, saa vidt jeg veed, det engelske Parlament i Mar besluttet at nedsætte Tolden paa Kaffe til det Halve; det er Noget, man maa tage med i sin Betragtning. Det er en Begyndelse, som man i England har gjort til at gøre den Uret mod den menige Mand god igjen, som man efter min Mening har begaaet, da man for nogle Aar siden i høj Grad forhøjede Tolden paa Livsforbrødenheder, og jeg tror, at man vil komme til at gaa endnu videre. I de nordamerikanske Fristater har man jo i Mar fuldstændig ophævet Indførselstolden paa Kaffe, og der turde vistnok være Grund til at formode, at man i England yderligere vil nedsætte Tolden paa Livsforbrødenheder, hvortil, der viser sig en stærk Tendens. Den ærede Minister omtalte Statskatterne i Norge og Statskatterne i Danmark, men, saavidt jeg hørte, omtalte han ikke de kommunale Skatter, og der finder et andet Forhold Sted, saavidt jeg

veed. Naar jeg ikke er feil underrettet, blive nemlig samtlige Kommuneskatter i Norge lignende paa Formue og Leilighed, men i Danmark finder det jo kun Sted med en vis Del af de kommunale Skatter, hvortil man maa tage Hensyn. Men det er et andet Sammenligningspunkt, som man hellere maa vælge, end det mellem vort Land og andre Lande, det er mellem det nuværende Tidspunkt og det før Krigen. I det Punkt kan jeg tildels tiltræde, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) sagde. Vi have forhøjet Skatterne paa enkelte Livsforbrødenheder under Krigen, og det var rigtigt, at vi gjorde det den Gang. Jeg tror ikke, at det er ganske rigtigt at fastslaa hele Forhøielsen nu i den nye Toldlov, endogsaa uden at indføre en Indkomstskat. Jeg tror, at ville vi være fuldt retfærdige mod den menige Mand, maa vi indføre Indkomstskat og nedsætte Skatten noget paa Livsforbrødenhederne. Jeg indrømmer, at for Diebstiftet stiller Forholdet sig i saa Henseende endogsaa gunstigere her end i andre Lande; men det tror jeg ikke, at vi alene kunne tage Hensyn til, uagtet det kan være meget interessant og meget rigtigt at fremdrage, hvad der sker i andre Lande. Den ærede Minister sagde jo, at det ikke i alle Tilfælde kan antages, at vi ere klogere end Folk i andre Lande, men i andre Lande betræder man jo netop den Vej. Jeg har allerede fremhævet, at i de nordamerikanske Fristater har man ophævet Tolden paa Kaffe og i England nedsat den. Jeg maa derfor holde paa, at man i det Mindste indtil en vis Grad følger det samme Princip her.

Lund: Det, jeg kunde ønske at udtale for det ærede Thing, er allerede berørt af flere foregaaende Talere, og jeg er derfor i Stand til at fatte mig ganske kort. Det forekommer mig, at der under den Diskussion, som har fundet Sted om Lovforslaget om Toldafgifterne, har gjort sig den efter min Opfattelse meget rigtige Betragtning gjældende, at man saavidt mulig skulde lægge Told paa Luxusartikler, men lette Afgifterne paa de saakaldte Nødvendighedsartikler. Jeg er af samme Mening og skal kun gjøre en Bemærkning derved, nemlig den, at man ved Fastsættelsen af Begrebet Nødvendighedsartikler efter mit Skøn ikke altid har truffet det Rette. Ved Begrebet Nødvendighedsartikler maa der efter min Opfattelse blive Spørgsmaal ikke blot om, hvorvidt de paagjældende Artikler ere Gjenstand for almindelig Nydelse, hvorvidt det er meget almindeligt, at Folk gjøre Brug deraf, men ogsaa om, hvorvidt det er Artikler, man ikke kan undvære. Jeg gjør derfor en Forskiel imellem de to Begreber Nødvendighedsartikler og meget yndede Artikler, og naar man, som jeg, er meget villig til at gaa ind paa at lægge Told paa Luxusartikler samt at ophæve eller lette Tolden paa Nødvendighedsartikler i en saadan Grad, som nogenlunde kan forenes med Statens Be-